

Regeringskansliet
Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning

Yttrande över förslag om anslutning till Statens servicecenters tjänster för elektronisk beställnings- och fakturahantering

Sammanfattning

Åklagarmyndigheten bör undantas från den nu föreslagna skyldigheten att anslutas till Statens servicecenters tjänster för elektronisk beställnings- och fakturahantering.

Om Åklagarmyndighetens beställnings- och fakturahantering förläggs till Statens servicecenter innebär det att Åklagarmyndigheten avhänder sig en nödvändig möjlighet att konkret styra över it-säkerheten vilket inte är möjligt genom avtal med Statens servicecenter eller genom den myndighetens avtal med sina underleverantörer. Det finns inga garantier för att den höga informationssäkerhetsnivå som Åklagarmyndigheten tillämpar kan uppnås genom en datahantering vid Statens servicecenter utan tvärt om har senare tids erfarenheter visat på raka motsatsen. Det vore därför direkt olämpligt att Åklagarmyndigheten tillstyrkte att information överflyttas till Statens servicecenter eller de företag den myndigheten anlitar.

Det torde inte innebära någon besparing att flytta elektronisk beställnings- och fakturahantering från Åklagarmyndighetens it-miljö som ändå måste finnas kvar för drift av myndighetens övriga system.

Till Åklagarmyndighetens it-miljö är även Ekobrottsmyndigheten ansluten bl.a. såvitt avser de system som hanterar beställnings- och fakturahantering. De särskilda krav som Åklagarmyndigheten har för att upprätthålla en hög it-säkerhet är något som, genom den egna it-driften, även kommer Ekobrottsmyndigheten tillgodo. Detta är ett skäl för att även Ekobrottsmyndigheten bör undantas från anslutningsskyldigheten.

Behovet av att styra över it-säkerheten

Det finns uppenbara stordriftsfördelar med hantering av flera myndigheters ekonomisystem hos *en* leverantör såsom föreslås i det remitterade förslaget. Hit hör inte minst möjligheten till enhetlig hantering av systemuppdateringar och utveckling av olika applikationer. Emellertid är Åklagarmyndighetens verksamhet av sådan karaktär att det är synnerligen olämpligt med den riskexponering som det faktiskt skulle innebära att placera all information om beställningar och fakturahantering hos en extern leverantör vare sig detta är Statens servicecenter eller en underleverantör till den myndigheten.

Åklagarmyndigheten har en egen it-drift för erhållande av hög driftsäkerhet, särskilda säkerhetsfunktioner samt motverkande av informationsläckage m.m. Det proaktiva och reaktiva it-säkerhetsarbetet inom myndigheten är omfattande och nödvändigt till följd av den känsliga verksamhet som bedrivs.

Hantering av frågor som driftsäkerhet och informationssäkerhet genom avtal mellan Statens servicecenter och den myndighetens externa leverantörer skulle innebära att Åklagarmyndigheten i realiteten avhände sig möjligheten att självständigt aktivt styra över it-säkerheten. Åklagarmyndigheten har funnit det nödvändigt att mycket långtgående sköta it-driften internt med omfattande skydd mot obehörig access, spårbarhet och en hög tillitsnivå för system m.m. Detta gäller inte minst för systemet Cåbra som är det operativa system för ärendehantering som kommunicerar med såväl Polisen som med domstolarna. Ett bärande skäl för it-drift i egen regi är att undvika de säkerhetsrisker som molntjänster innebär och därtill kopplat beroende av externa leverantörers egna it-säkerhet i olika avseenden. Åklagarmyndighetens verksamhet är av sådan art att om information kommer i orätta händer, kan det medföra otillåten påverkan i rättsprocesser, att myndighetens verksamhet därmed avsevärt försvåras eller äventyras samt i vissa fall även fara för rikets säkerhet.

Ju större mängd viktiga samhällsdata som samlas på ett och samma ställe desto större blir risken för allvarlig skada om it-säkerheten inte kan upprätthållas. Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten bedriver känslig och utsatt verksamhet som utgör en central funktion i rättsväsendet. Beställnings- och fakturahanteringen innehåller verksamhetskänslig information, ibland även

med direkt koppling till pågående förundersökningar. Om sådan information samlas tillsammans med andra myndigheters information blir riskexponeringen betydande. Detta gäller även om de olika myndigheternas information finns i virtuellt separerade miljöer hos samma leverantör.

Den aggregering av information som det innebär att lägga den elektroniska beställnings- och fakturahanteringen vid Statens servicecenter skulle således medföra en betydande risk för informationsläckage vilket ytterst skulle kunna äventyra allmänhetens förtroende för myndighetens verksamhet. Det förhållandet att, som redovisas i remissen, Statens servicecenter använder kryptering och SGSI för dataöverföring förändrar inte den bedömningen.

En anslutning av Åklagarmyndigheten till Statens servicecenters tjänster för elektronisk beställnings- och fakturahantering skulle innebära att Åklagarmyndigheten avhände sig möjligheten att konkret styra över it-säkerheten, vilket inte är rimligt i förhållande till den verksamhet som bedrivs inom myndigheten. Dessa it-säkerhetsfrågor skulle istället i praktiken hamna fördelat på en eller flera underleverantörer till Statens servicecenter.

Utebliven besparing för staten

Åklagarmyndigheten kommer av tidigare nämnda skäl även framgent att bedriva omfattande it-drift i egen regi bl.a. med en avancerad it-säkerhet och omfattande system för operativ ärendehantering i rättskedjan. It-drift vid Åklagarmyndigheten innebär att system körs i egen regi med säkra lösningar för såväl drift, redundans, integritet och spårbarhet m.m. Därtill ska nämnas att myndigheten sedan många år tillbaka har centraliserat ekonomiadministrationen vilket även inkluderar central beställnings- och fakturahantering. Bemanningen av detta är resurseffektiv och torde inte kunna minskas då det även vid en anslutning till Statens servicecenter skulle krävas resurser för kvalitetskontroll och uppföljning av den elektroniska beställnings- och fakturahanteringen. Mot den bakgrunden torde en flytt av elektronisk beställnings- och fakturahantering från Åklagarmyndigheten inte medföra någon besparing för staten.

Det är också en fördel att Ekobrottsmyndigheten, i sin egenskap av åklagarmyndighet, får sina särskilda krav för elektronisk beställnings- och fakturahantering lösta genom Åklagarmyndigheten som i de avseendena har liknande krav. Inte heller med den utgångspunkten utgör därför en flytt av den

elektroniska beställnings- och fakturahanteringen till Statens servicecenter en besparing för staten.

Övrigt

I remissen föreslås att det i huvudsak ska vara ett mindre antal myndigheter med relativt stora produktionsvolymen som lämpligen bör komma ifråga. Åklagarmyndigheten har såvitt avser elektronisk beställnings- och fakturahantering i detta avseende inte stora produktionsvolymen.

Detta beslut har fattats av ekonomidirektören Ulf Ållebrand efter föredragning av chefsåklagaren Per Nichols. I den slutliga handläggningen av ärendet har också it-direktören Anders Thoursie, biträdande ekonomidirektören Lena Möller samt säkerhetschefen Mikael Svensson deltagit.

Ulf Ållebrand

Per Nichols

Kopia till:

Kommunikationsavdelningen

Rättsavdelningen

Biblioteket

Lotta Myrén, chefssekreterare

Överåklagaren för samordning och analys